

LUCA NOVELLI

We know
books

NEWTON

și legea universală
a gravitației

LITERA
București

<i>Introducere</i>	5
Ce veți găsi în această carte?	6
Lumea care îl așteaptă pe Newton	8
1. Eu, Isaac Newton	11
2. Nu-s ușor de suportat.	15
3. Materii plicticoase sau nu	19
4. În drum spre descoperirea Universității Cambridge ..	23
5. Viața de student	27
6. Zilele Morții negre	31
7. Fantoma luminii	35
8. Tânăr în carieră.	39
9. Probleme ca profesor	43
10. Surprize între cer și Pământ	47
11. O lege... ba nu, trei	51
12. Atracție lunară.	55
13. O lege aproape magică.	59
14. În politică și în carieră	63
15. „Tunderea“ monedelor	67
16. Viața bună a lui Newton	71
17. Președinte la Societatea Regală.	75
18. Ultima noapte de iarnă	79
<i>Sfârșit.</i>	82
<i>Mic dicționar „gravitațional“</i>	85

1. Eu, Isaac Newton

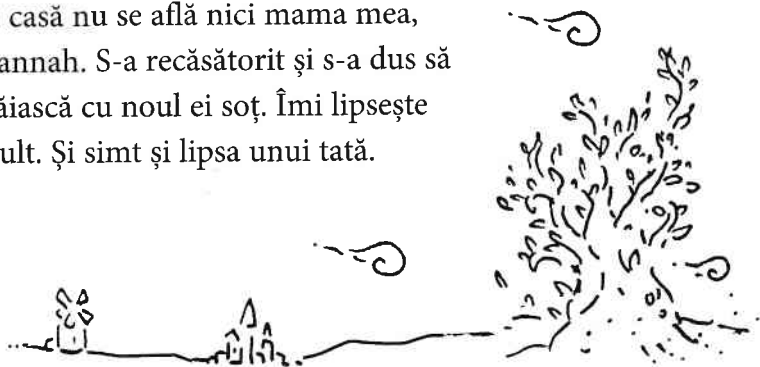
Bine ați venit la Woolsthorpe, bine ați venit în casa tatălui meu. Este o clădire de piatră albă înconjurată de câmpuri și de pășuni care fac parte din fermă. Familia mea este alcătuită din agricultori înstăriți.

**BINE V-AM GĂSIT,
PRIETENI AI
UNIVERSULUI!**

De mai mult de o sută de ani, noi, cei din familia Newton, cultivăm pământul, și domeniul se întinde cât vezi cu ochii în Lincolnshire.

Pe tata îl chema Isaac, ca pe mine. Nu l-am cunoscut, a murit înainte să mă nasc. Practic m-am născut orfan. În casă nu se află nici mama mea, Hannah. S-a recăsătorit și s-a dus să trăiască cu noul ei soț. Îmi lipsește mult. Și simt și lipsa unui tată.

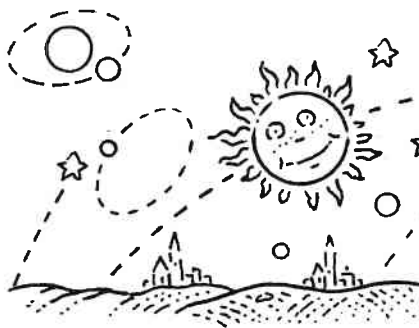
În casa din Woolsthorpe trăiesc cu bunica și cu multe alte rude.

ATI
ZICE CĂ
OSĂ DEVINĂ
UNUL DINTRE
CELE MAI MARI
GENII DIN TOATE
TIMPURILE?

Străbunicul meu a avut șapte copii. Bunicul meu, Robert, a avut unsprezece. Așa că mă bucur de compania unei armate de unchi, veri și verișoare. Dar eu nu-i caut să le fiu prin preajmă, și nici ei nu mă caută pe mine. Așa că mă joc la fermă aproape singur

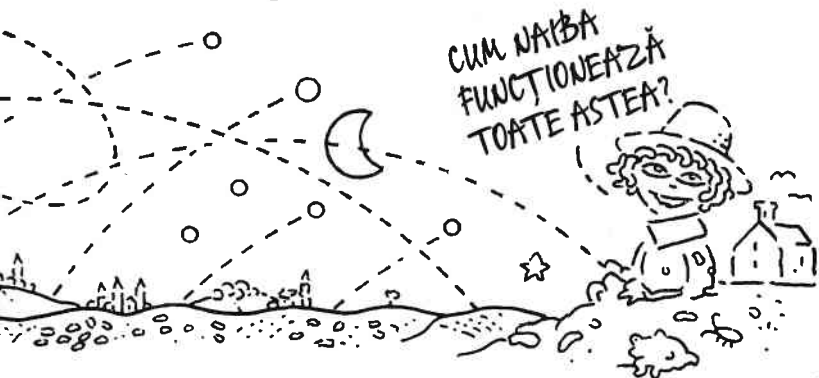
și sunt multe de descoperit aici. Există zeci de bovine, o turmă de peste două sute de indivizi, animale de curte, cai, o livadă, pâraie...

Uneori, mă urc pe dealul cel mai înalt, mă așez pe iarbă și mă uit în zare. Valea e presărată cu sate și la treizeci de kilometri spre est e marea, brațul cel mare al Oceanului Atlantic, care se numește Marea Nordului. Uneori, vântul aduce mireasma ei până aici. Și tare mai bate vântul aici, în Lincolnshire.

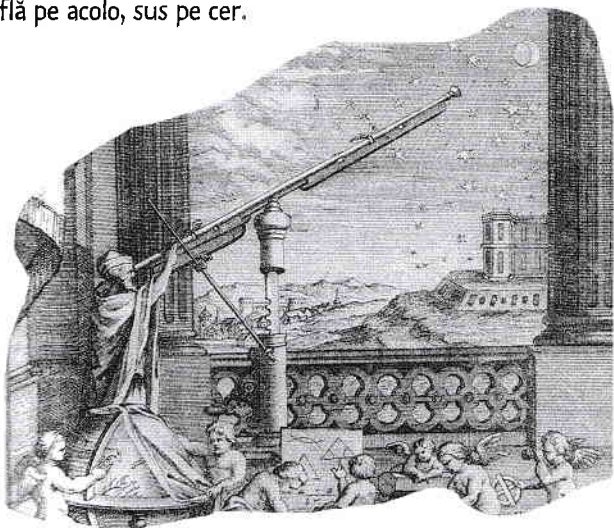

Tata nu știa să scrie, și cu atât mai puțin să citească. Și-a semnat testamentul cu o cruce. Și fratele lui, precum mulți alții din familia Newton, e analfabet. În schimb, mama, Hannah Ayscough, este fiica unui gentilom. Fratele ei, William, este licențiat în literatură la Universitatea Cambridge. Acum este preot într-o localitate vecină. Unchiul William are la el la parohie multe cărți cu miros de obiecte străvechi. Majoritatea sunt volume grele, bisericești, dar nu toate. Sunt interesante. Poate că în ele se găsește răspunsul la multe întrebări pe care mi le pun.

Pe acest subiect, înainte de a se naște Isaac al nostru, au fost exprimate teorii revoluționare. De exemplu, Copernic și Kepler susțin că Pământul se învârtăște în jurul Soarelui, și nu invers, fapt ce nu pare deloc adevărat dacă privești răsăritul și asfințitul Soarelui. Mai mult: Pământul se învârtăște în fiecare zi în jurul axei sale cu o viteză amețitoare. Oare de ce nu zburăm și de ce picioarele noastre rămân lipite de pământ?

Galileo Galilei a fost torturat și condamnat la moarte pentru că a susținut ideea mișcării Pământului. Acum adevărul lui este acceptat de oamenii înțelepți din toate țările. Însă nimeni nu știe încă să explice ce legi reglează dansul grandios al planetelor, al sateliților și a tot ce se mai află pe acolo, sus pe cer.

2. Nu-s ușor de suportat

Tatăl meu vitreg a murit și mama s-a întors să trăiască la Woolsthorpe. I-a adus cu ea pe cei trei copii pe care îi avea cu el, două fete și un băiat. Curând, liniștea casei și ordinea au dispărut.

Tatăl vitreg nu mi-a fost niciodată prea simpatic, și nici cu mama nu mă înțeleg prea bine. Când pot, mă duc să mă plimb pe câmpuri. Sau mă duc până la vechiul drum roman care merge spre nord, pe unde treceau carele și călăreții.

La urma urmei, Woolsthorpe începe să nu-mi mai ajungă. Așa că, la doisprezece ani sunt foarte bucuros când mama se hotărăște să mă trimită la Grantham, orașul cel mai apropiat. Voi fi găzduit în casa farmacistului, domnul Clark.

Îmi place mult
prăvălia lui și
mai cu seamă
laboratorul. Dar
în Grantham
multe lucruri
nu-mi sunt pe
plac. La școală
m-au pus în
ultima bancă,

printre cei mai slabi din clasă. La Woolsthorpe am
primit, de fapt, o educație rudimentară. În plus, copiii
farmacistului, Edward și Arthur, mă tachinează oricând
au ocazia. Cu Arthur am ajuns să mă iau și la bătaie.

L-am altoit, dar apoi am vrut să mă opresc. Mi-am dat
seama că e prostesc să te bați. Dar m-a făcut laș și m-a
împins de m-am lovit la nas de perete. Atunci, l-am luat
de urechi și am făcut același lucru cu el, izbindu-l cu fața
de perete.

Nu mă am bine nici cu ceilalți copii. În schimb, pot conta pe o prietenă bună, la rândul ei fată vitregă a farmacistului. E drăguță și binevoitoare. Mă simt bine cu ea, și ea cu mine. Pentru ea confecționez obiecte de lemn, mobilier mărunț pentru păpuși și machete interesante, precum o mașinuță pe care o pot face să meargă acționând o manivelă. Am construit chiar și o moară mică de vânt, asemănătoare cu cea care e în construcție în nordul orașului. M-am dus să o văd și i-am copiat angrenajele.

Am inventat și un felinar... pliabil. Este de hârtie. Ziua se stinge și poate fi pliat și ținut printre cărți. Uneori, în nopțile fără lună, l-am prins de coada unui zmeu și l-am lăsat să zboare deasupra caselor, înspăimântându-i astfel pe locuitorii din Grantham. N-au mai văzut în viața lor obiecte zburătoare de niciun fel în afara păsărilor. Din fericire, n-am dat foc orașului. Puritanii m-ar fi băgat la închisoare pentru o asemenea cascadorie.

TREBUIE SĂ
FITI BUNI ȘI
VIRTUOȘI...

... ALTFEL VĂ
SPÂNZURĂM.

Acest cavaler auster este Oliver Cromwell.

În timp ce tânărul Isaac se distrează construind comete artificiale, Oliver Cromwell se autoproclamă Lord Protector al Angliei. În această funcție dizolvă și convoacă Parlamentul după bunul-plac. În timpul dictaturii sale, bătăliile și masacrele sunt la ordinea zilei. Cotropește Irlanda și Scoția și declară război Olandei și Spaniei. Cromwell e puritan și puritanii sunt susținătorii lui, creștini de rit protestant, susținători intransigenți ai virtuții obligatorii, într-atât încât interzic petrecerile și distracțiile în orașe și sate. În timpul guvernării lui Cromwell, mare parte dintre englezi îi plâng pe fostul rege, Carol I Stuart.

IBDIS | We know

3. Materii plicticoase sau nu

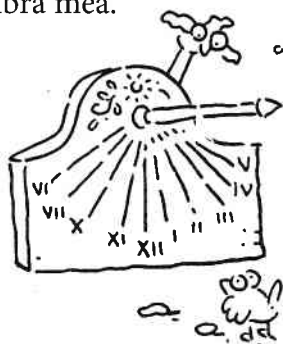

La King's School din Grantham fac progrese. Încet-încet, cuceresc băncile pe rând până ajung să stau în prima, rezervată celor mai buni din clasă. Pe lemnul fiecărei bănci pe care am ocupat-o îmi scrijelesc numele: Isaac Newton... Știu, nu se face așa ceva, dar numele meu, pe care l-am scrijelit pe un pervaz, în vremea voastră este considerat o mărturie istorică.

Materiile pe care trebuie să le învăț nu sunt entuziasman-te: latină, gramatica limbii engleze și religie.

Nimic altceva. Pfui!

În afara școlii sunt considerat „ciudat“. Peste tot construiesc meridiane și știu să vă spun ora exactă dacă mă uit pur și simplu la umbra mea.

Într-o zi cu vânt foarte puternic, pe care toți și-o amintesc ca fiind ziua în care a murit Cromwell, marele dictator, fac un experiment ciudat. Demonstrez că sărind pe direcția vântului, salturile mele sunt mai lungi. Este prima mea viziune legată de forța gravitației.

Îmi place să desenez cu cărbunele nu numai pe hârtie, ci și pe zidul casei al cărei oaspete sunt. Am făcut și un portret cu fostul rege Carol I... și domnul Clark e sătul până-n gât de mângălelele mele.

